

Universitat Autònoma de Barcelona.
Departament de Sociologia

Núm. 62, 2000, ISSN 0210-2862

PAPERS

Revista de sociologia

62

Homenatge a Simmel

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
Bellaterra, 2000

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES
DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Papers

Papers : Trabajos de sociología : Publicados por la Universidad Autónoma de Barcelona. — Núm. 1 (1973)- . — Barcelona : Barral Editores, 1973- . — 23 cm

Quadrimestral. — Subtítol a partir del núm. 2: Revista de sociología. — Editat per Península des del núm. 5 (1976) fins al núm. 34 (1990) ; a partir del núm. 35 (1990) publicat pel Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

ISSN 0210-2862

I. Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Sociologia

1. Sociologia — Revistes

2. Ciències socials — Revistes

301(05)

Equip de direcció

Carlota Solé, directora;

Montserrat Baras, Joan Botella,

Juli Busquets, Òscar Rebollo;

Miguel Àngel Alegre Canosa, col·laborador;

Sara Moreno Colom, becària

Consell de redacció

Judith Astelarra, Esther Barbé,

Anna Cabré, Joaquim Casal,

Lluís Flaquer, Salvador Giner,

M. Jesús Izquierdo, Louis Lemkow,

Andreu Lope, Carlos Lozares,

Antonio Martín Artilles,

Josep M. Masjuan, Faustino Miguélez,

Isidre Molas, Joaquim Molins,

Enric Sanchis, Marina Subirats,

Teresa Torns, Montserrat Treserra,

Josep M. Vallès, Rosa Virós

Redacció

Universitat Autònoma de Barcelona

Departament de Sociologia

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 11 52. Fax 93 581 28 27

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 17 15. Fax 93 581 20 00

Intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

Secció d'Intercanvi de Publicacions

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 11 93

Coberta

Loni Geest & Tone Høverstad

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Publicacions

08193 Bellaterra (Barcelona). Spain

Tel. 93 581 15 96. Fax 93 581 20 00

ISSN 0210-2862

Dipòsit legal: B. 25.307-1983

Imprès a Espanya. Printed in Spain

Imprès en paper ecològic

Bases de dades en què PAPERS està referenciada

— International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)

— Sociological Abstracts

— Índice Español de Ciencia y Tecnología (ICYT)

PAPERS és una publicació del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona fundada l'any 1972. El seu objectiu és servir de mitjà de difusió d'idees i d'investigacions originals, en el camp de la sociologia i altres ciències socials afins (psicologia, ciència política, economia, antropologia) d'interès teòric i/o relacionades amb anàlisis substantives de l'àrea llatina (tant del Mediterrani com del continent americà). La revista publica *articles, notes d'investigació, recensions o crítiques de publicacions i informes*.

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del «copyright», i estarà sotmesa a les sancions establertes a la Llei. S'autoritza la reproducció de l'índex i dels resums sempre que n'aparegui la procedència.

Encara que el català és la llengua oficial de PAPERS, no traslладem a aquesta llengua ni els índexs analítics, ni les paraules clau, ni els resums dels articles escrits en castellà.

L'acceptació d'articles es regeix pel sistema de censors.

Índex

Papers. Revista de Sociologia

Núm. 62, p. 1-186, 2000, ISSN 0210-2862

Les paraules clau són en llenguatge lliure.

S'autoritza la reproducció dels resums i de les pàgines de l'índex.

7-8 Presentació

Georg Simmel

11-24 Rammstedt, Otthein; Cantó i Milà, Natàlia. (Universitat de Bielefeld).

Georg Simmel (1858-1918). *Papers*, 2000, núm. 62, p. 11-24.

Aquest article presenta una visió general de la vida i el pensament de Georg Simmel des de la perspectiva de les Ciències Socials. Després d'una breu introducció biogràfica, una discussió dels aspectes de la seva obra propera a les CCSS, particularment a la biologia, és el principal focus del text. Al costat de Max Weber i Emile Durkheim, Simmel és un dels grans clàssics teòrics de la Sociologia, i tal com es mostra a continuació contribueix substancialment al desenvolupament de la disciplina, alliberada des de la necessitat d'abastar l'estudi de la societat com un tot. D'aquesta manera, s'exposarà una visió dels conceptes teòrics fonamentals de Simmel, amb la intenció de mostrar la seva rellevància central en el camp de les CCSS.

Paraules clau: Simmel, sociologia, «forma», tu i jo.

25-37 Cantó i Milà, Natàlia. (Universitat de Bielefeld).

Cent anys de la *Filosofia del diner*. *Papers*, 2000, núm. 62, p. 25-37.

L'article presenta les línies mestres de l'obra de Simmel: *La Filosofia del diner* tot situant històricament aquesta obra i el seu autor. Els arguments principals d'aquest gran clàssic de la Sociologia són exposats per tal de mostrar el caràcter novèdós de l'aportació de Simmel.

Paraules clau: Simmel, filosofia del diner.

39-51 Alarcón, Amado. (Universitat Rovira i Virgili. Departament de Gestió d'Empreses).

El idioma como pauta de intercambio. Tributo a Georg Simmel. *Papers*, 2000, núm. 62, p. 39-51.

Los desarrollos teóricos de Simmel permiten, a través de la idea de intercambio, establecer un puente entre las dimensiones micro y macro en sociología. A través del concepto de intercambio podemos examinar la emergencia de pautas de interacción como idiomas y dinero, así como la relación entre éstas y sus consecuencias sobre las decisiones de los individuos.

Palabras clave: intercambio, dinero, idioma, círculo económico, cierre social.

53-80 **Lizón, Ángeles**

Del «efecto Simmel» y la autopersuasión: la teoría cognitivista de las creencias de R. Boudon. *Papers*, 2000, núm. 62, p. 53-80.

La preocupación por las ciencias y las convicciones colectivas es una cuestión clásica de la sociología fundamental. R. Boudon se acerca a esta reflexión desde una perspectiva interdisciplinaria. El «modelo Simmel» es el eje de su argumentación que se describe en el artículo, haciéndola converger en su teoría «cognitivista» de las creencias.

Palabras clave: teoría cognitivista, «modelo Simmel», teoría racional de las creencias, creencias colectivas.

Miscel·lània. Articles83-96 **Luckmann, Thomas.** (Universität Konstanz).

Comunicación moral e instituciones intermediarias en las sociedades modernas. *Papers*, 2000, núm. 62, p. 83-96.

En el presente texto, el autor trata el tema de la comunicación moral en las sociedades modernas. Apoyándose en una amplia muestra de datos procedentes de un gran proyecto de investigación subvencionado por el Consejo Científico Alemán (DFG), muestra que en las sociedades modernas las orientaciones morales siguen teniendo especial relevancia, existe una *moral en uso*, que se difunde específicamente en las *instituciones intermediarias* tales como la familia, los *peer groups*, grupos cívicos y religiosos, asociaciones, etc. Argumenta la hipótesis que el estilo dominante de la comunicación moral en las sociedades modernas es de tipo indirecto.

Palabras clave: comunicación moral, instituciones intermediarias, moral en uso, moralización indirecta y directa.

97-131 **Lozares, Carlos.** (Universidad Autònoma de Barcelona. Departament de Sociologia; miembro del QUIT).

La actividad situada y/o el conocimiento socialmente distribuido. *Papers*, 2000, núm. 62, p. 97-131.

La controversia entre, de un lado, la aproximación pragmática, situacional y contextual de la acción (o actividad) y del lenguaje y, de otro, la normativa, atributiva y/o descontextualizada tiene una larga historia en las ciencias sociales. Esta controversia se ha actualizado y ha adquirido mayor extensión y profundidad a partir de la aparición de las ciencias de la comunicación, computación, inteligencia artificial, etc. y con la emergencia de los fenómenos vinculados a la presencia de nuevos artefactos informativos, automatizados y/o inteligentes. Estos instrumentos están modificando la relación e interacción práctica y cognitiva de los individuos con dichos instrumentos y de los mismos individuos entre sí. La terminología asociada a esta controversia tiene diversas denominaciones: acción/actividad situada v. sistemas simbólicos, (actividad descontextualizada); conocimiento socialmente distribuido v. conocimiento atributivo e individualizado; nueva inteligencia artificial v. inteligencia artificial clásica, (sistemas expertos).

Palabras clave: conocimiento cotidiano, actividad situada, conocimiento social distribuido, sistema experto, inteligencia artificial, interacción social.

- 133-144 **Requena Santos, Félix** (Universidad de Santiago de Compostela)
Hacia una perspectiva reticular de la teoría sociológica. *Papers*, 2000, núm. 62, p. 133-144.

Basado en el esquema de Ritzer, se ha construido un modelo que muestra las influencias y las carencias entre las diferentes teorías sociológicas. El resultado es una perspectiva reticular de la teoría sociológica.

Palabras clave: enfoque de red, teoría sociológica, metateoría, modelo integral.

- 145-176 **Bericat Alastuey, Eduardo** (Universidad de Málaga. Departamento de Sociología)
La sociología de la emoción y la emoción en la sociología. *Papers*, 2000, núm. 62, p. 145-176.

Se presenta una síntesis de las aportaciones teóricas de tres pioneros de la *sociología de las emociones*: Thomas J. Scheff, A.R. Hochschild y Th.D. Kemper. Con su obra se define el papel que ha de jugar la emoción en la perspectiva sociológica.

Palabras clave: sociología, teoría sociológica, emociones, sentimientos.

- 177-184 Recensions

George Ritzer. *El encanto de un mundo desencantado. Revolución en los medios de consumo*
(Vidal Díaz de Rada)

María Jesús Izquierdo. *El malestar en la desigualdad*
(Margot Pujal i Llombart)

- 185-186 Necrològica: Basil Bernstein
(Xavier Bonal)